

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 27. maijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 76/2026),

konstatēja:

1. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 279 “Ceļu satiksmes noteikumi” 200.3. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 93. un 111. pantam un spēkā neesošu no 2026. gada 31. marta.

2. Apstrīdētā norma noteic: “200. Velosipēdu un elektroskrejriteņu vadītājiem jābrauc pa attiecīgā virziena velojoslu, velosipēdu ceļu, gājēju un velosipēdu ceļu vai brauktuves daļu, kas apzīmēta ar 956. ceļa apzīmējumu, iespējami tuvāk to labajai malai. Ja to nav vai tie ir attālināti no ceļa, velosipēdu un elektroskrejriteņu vadītājiem atļauts: [..]”

200.3. braukt pa ietvi, izņemot pašgājēju velosipēdu vadītājus, netraucējot gājējus, šādos gadījumos:

200.3.1. ja braukšana pa brauktuvi, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, ceļa un meteoroloģiskos apstākļus, nav iespējama, ir apgrūtināta vai bīstama;

200.3.2. bērniem, kuri jaunāki par 12 gadiem, un velosipēdu un elektroskrejriteņu vadītājiem, kuri tos pavada.”

3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa minēto uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma personai aizskar šīs Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 11. punktu*).

3.1. Pieteikuma iesniedzējs ir fiziska persona, kura ikdienā izmanto pašgājēju velosipēdu, lai nokļūtu, piemēram, darba vietā vai izglītības iestādē. Apstrīdētā norma aizliedz pašgājēju velosipēdu vadītājiem braukt pa ietvi tad, kad braukšana pa brauktuvi, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, ceļa un meteoroloģiskos apstākļus, nav iespējama, ir apgrūtināta vai bīstama.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar viņam Satversmes 93. pantā ietvertās tiesības uz dzīvību. Tomēr no pieteikuma izriet, ka tajā norādītie riski ir saistīti nevis ar apstrīdētās normas saturu, bet gan ar ārējiem apstākļiem – satiksmes intensitāti, ātruma ierobežojumiem un citu transportlīdzekļu vadītāju rīcību. Tādējādi pieteikumā nav pamatots tas, kā apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 93. pantā garantētās tiesības uz dzīvību.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 93. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

3.2. Pieteikumā pausts viedoklis, ka apstrīdētā norma aizskar arī Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 111. pantā ietvertās tiesības uz veselības aizsardzību. Tomēr tajā nav pamatots, kādā veidā apstrīdētajā normā paredzētais aizliegums pašgājēju velosipēdu vadītājiem braukt pa ietvi skar Satversmes 111. pantā ietvertās pamattiesības. Apstrīdētā norma neliedz Pieteikuma iesniedzējam saņemt veselības aprūpes pakalpojumus vai citādā veidā īstenot savas tiesības uz veselību.

Tādējādi nav konstatējama saistība starp apstrīdēto normu un Satversmes 111. pantā ietvertajām personas tiesībām uz veselības aizsardzību.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 111. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

3.3. Pieteikumā arī norādīts, ka apstrīdētā norma pārkāpj Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietverto tiesiskās vienlīdzības principu. Proti, Pieteikuma iesniedzējam kā pašgājēju velosipēda vadītājam esot aizliegts braukt pa ietvi tad, kad braukšana pa brauktuvi, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, ceļa un meteoroloģiskos apstākļus, nav iespējama, ir apgrūtināta vai bīstama. Savukārt citu, tehniski līdzīgu un funkcionāli salīdzināmu mikromobilitātes rīku, piemēram, velosipēdu, elektrovelosipēdu vai elektrisko skrejriteņu vadītājiem šāds aizliegums neesot noteikts.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai tikai tad, ja tā izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Apstrīdētā norma ir imperatīva, skaidri formulēta, un Pieteikuma iesniedzējs atrodas šīs normas tvērumam tipiskā situācijā. Tādējādi viņam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas otrais teikums nosaka: “Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no apstrīdētās normas spēkā stāšanās brīža, proti, 2026. gada 31. marta. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2026. gada 28. aprīlī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 6. punktu Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam.

Pamatojot apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, pieteikumā jānorāda: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu vai atšķirīgu attieksmi pret šīm personām; 3) vai šāda attieksme ir noteikta ar pienācīgā kārtībā pieņemtu tiesību normu; 4) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. 2020-14-01 8. punktu*). Lai noteiktu, vai un kuras personu grupas atrodas pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, nepieciešams atrast galveno šīs grupas vienojošo pazīmi (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 23. novembra sprieduma lietā Nr. 2015-10-01 17. punktu*). Savukārt, pamatojot, vai atšķirīgā attieksme atbilst samērīguma principam, jānorāda: 1) vai likumdevēja izraudzītie līdzekļi ir piemēroti atšķirīgās attieksmes leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 3. novembra sprieduma lietā Nr. 2015-10-01 18. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos atrodas pašgājēju velosipēdu vadītāji un citu mikromobilitātes rīku, piemēram, velosipēdu, elektrovelosipēdu un elektrisko skrejriteņu, vadītāji. Mikromobilitātes rīki, kurus vada abās personu grupās ietilpstošās personas, esot gan tehniski, gan arī funkcionāli līdzīgi. Proti, visu šo pārvietošanās līdzekļu masa esot salīdzinoši neliela, to kustības ātrums esot līdzīgs vai ierobežots, tie radot līdzīgu risku citiem satiksmes dalībniekiem, kā arī to lietotāji esot mazāk aizsargāti salīdzinājumā ar mehānisko transportlīdzekļu vadītājiem. Tomēr apstrīdētā norma paredzot atšķirīgu attieksmi pret šīm personu grupām, jo aizliegumu braukt pa ietvi gadījumā, ja braukšana pa brauktuvi, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, ceļa vai meteoroloģiskos apstākļus, nav iespējama, ir apgrūtināta vai bīstama, paredz tikai attiecībā uz pašgājēju velosipēdu vadītājiem.

Pieteikumā ir norādītas personu grupas, kuras, pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, un tajā ir norādīts, ka apstrīdētā norma paredz atšķirīgu attieksmi pret šīm personu grupām. Tomēr pieteikumā nav sniegti juridiski argumenti par apstrīdētajā normā noteiktās atšķirīgās attieksmes iespējamo neatbilstību samērīguma principam.

Līdz ar to pieteikumā sniegtais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91.panta pirmajam teikumam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20.panta piektās daļas 3. un 6.punktu, Satversmes tiesas 2.kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 76/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa